

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНІ ЖАНРИ
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

Галузь знань _____ 06 «Журналістика» _____

Спеціальність _____ 061 «Журналістика» _____

Освітня програма _____ Журналістика _____

Спеціалізація _____ Журналістика _____

Вид дисципліни _____ за вибором _____

Факультет _____ філологічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філологічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 11

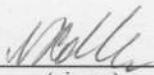
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Блажеєвська Ю. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри журналістики.

Протокол від “13” червня 2018 року № 13.

Завідувач кафедри журналістики

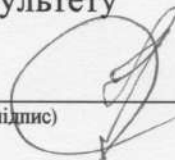
(підпис)

Хавкіна Л. М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією філологічного факультету.

Протокол від “21” червня 2018 року № 5.

Голова методичної комісії філологічного факультету

(підпис)

Гноєва Н. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Художньо-публіцистичні жанри» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра перший (бакалаврський) рівень напряму 06 «Журналістика та інформація» спеціальності 061 Журналістика спеціалізації журналістика

Предметом вивчення навчальної дисципліни є специфіка публіцистичної творчості, особливості її становлення і розвитку.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. «Загальна характеристика художньо-публіцистичних жанрів»
2. «Основні жанри художньої публіцистики».

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання дисципліни – засвоєння студентами основних понять жанрології публіцистики у контексті загальножурналістської системи жанрів та вироблення у них навичок написання й аналізу творів конкретного жанру.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- ознайомити студентів із творчим амплуа публіциста, особливостями його роботи в сучасній редакції;
- дати студентам систематизовані знання про історію виникнення та розвиток художньо-публіцистичних жанрів у вітчизняній та зарубіжній традиції;
- подати студентам ґрунтовні уявлення про жанрові особливості - темарій, композиційну побудову, мовно-стильові особливості кожного із жанрів;
- ознайомити студентів із творчістю провідних публіцистів та письменників;
- виробити у студентів уміння і навички створення нарису, есе, фейлетону, рецензії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Знати:

- визначення художньо-публіцистичних жанрів у контексті загальної класифікації журналістських жанрів;
- відмінність художньої публіцистики від інших її видів;
- генезис нарису, есе, фейлетону, памфлету, рецензії;
- детермінуючі ознаки згаданих жанрів;
- публіцистичні прийоми, «секрети», «творчу кухню» публіциста;
- вершинні зразки української та світової художньої публіцистики;

Уміти:

- готувати для публікації матеріали в заданому жанрі;
- обирати той чи інший жанр залежно від завдання, характеру проблеми, мети;

- самостійно розробляти обрану тему відповідно до вимог жанру;
- використовувати в роботі творчі набутки публіцистичної класики та сучасних помітних публіцистів.

1.3 Кількість кредитів – 4/2

1.4 Загальна кількість годин – 120/120

1.5 Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
3-й	4-й
Семестр	
5-й	7-й
Лекції	
22 год.	2 год.
Практичні, семінарські заняття	
–	–
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
88 год.	–
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність визначати у інформаційному потоці актуальні, соціально значущі суспільно-політичні, економічні і культурні події, процеси та явища сучасності.

ФК 2. Здатність до пошуку інформації з різних джерел (електронних, письмових, архівних та усних) згідно з редакційним завданням.

ФК 3. Здатність отримувати інформацію від осіб, які є джерелом інформації різними методами: опитування, спостереження, експеримент.

ФК 4. Здатність перевіряти надійність та достовірність отриманої інформації, аналізувати факти, виявляти головні та другорядні факти для практичної діяльності.

ФК 5. Здатність готувати (писати та редагувати) журналістські матеріали для ЗМК в різних жанрах: відображати дійсність способом інформування, тлумачення, коментування, інтерпретації фактів з урахуванням особливостей, технологічних вимог та аудиторії кожного виду ЗМК.

ФК 6. Здатність дотримуватися сучасних норм української мови, обирати мовні засоби та стиль відповідно до типу медіатексту.

- ФК 7.** Здатність до усного та письмового перекладу медіатексту.
- ФК 8.** Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення та технічне обладнання для провадження журналістської діяльності.
- ФК 9.** Здатність застосування знань із української та зарубіжної культури, літератури, історії, релігії, екології, соціології, політології, економіки тощо у практичній діяльності журналіста.
- ФК 10.** Здатність планувати власну роботу (журналіст-фрілансер) та роботу засобу масової комунікації.
- ФК 11.** Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід з позицій потреб медіаіндустрії.
- ФК 12.** Здатність здійснювати власне наукове дослідження в галузі соціальних комунікацій, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).
- ФК 13.** Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ЖАНРІВ

Тема 1. Зародження публіцистики. Місце публіцистики у системі журналістських жанрів.

Публіцистика як «медіатор» між літературою і журналістикою. Публіцистика як еліта, «королева» журналістики. Первинне значення слова «публіцистика». Витоки публіцистики. Прапубліцистичні жанри. Публіцистика у широкому та вузькому значенні. Своєрідність публіцистичного образу. Відмінність художньої публіцистики від інших видів публіцистичної творчості.

Тема 2. Класифікація художньо-публіцистичних жанрів. Зв'язок публіцистичних жанрів із іншими журналістськими жанрами.

«Великі» і «малі» жанри публіцистики: нарис, есе, житейська історія, фейлетон, памфлет, рецензія; замальовка, пародія, сатиричний коментар, легенда, епіграф, епіграма, епітафія, анекдот, афоризм, репліка, сповідь. Публіцистика як «родич» окремих інформаційних та аналітичних жанрів: використання публіцистом елементів

репортажу, статті, версії, аналітичної кореспонденції, аналітичного інтерв'ю, бесіди, листа тощо.

Розділ 2. ОСНОВНІ ЖАНРИ ХУДОЖНЬОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

Тема 3. Нарис: походження, ознаки, типологія.

Витоки жанру нарису: хроніки, житія, біографії, подорожі. Етапи розвитку нарису. Видатні нарисовці України. Жанрово-стильові ознаки нарису: актуальність, документальність, типовість, інтимізація, образність, ескізність тощо. Види нарису: нариси сюжетні і безсюжетні.

Тема 4. Модель створення нарису.

Портретний нарис: розповідь про непересічну особистість. Відмінність від жанру біографії. Загальне на прикладі окремої долі. Нарис проблемний: життєва історія як ілюстрація суспільної проблеми. Подорожний нарис: дорога як поштовх до роздумів. Інші види безсюжетного нарису. Співвідношення у нарисі реального й вигаданого: вимисел і домисел. Мова і стиль нарису: роль деталі.

Тема 5. Жанр есе в художній публіцистиці.

Загальні принципи «есеїстського» мислення. Есеїстика журналістська, науково-популярна, художня тощо. Історія есе: ранні форми рефлексивного письма. «Батько» есеїстики М. Монтень. Західноєвропейська, російська та українська класика есе. Наукові класифікації есе.

Тема 6. Технологія написання есе: правила та застереження.

Есе як «вищий пілотаж» публіцистики. Стиль і мова есе. Жанроутворюючі риси есе. Глибина смислу і блиск форми.

Тема 7. Сатира і гумор у художній публіцистиці.

Відмінність між сатирою і гумором. Поняття комічного. Засоби комізму: іронія, сарказм, гіпербола, літота, гротеск, пародія, оксюморон, парадокс, чорний гумор.

Тема 8. Жанри художньої публіцистики: фейлетон і памфлет.

Історія виникнення і розвитку фейлетону. Види фейлетону. Фейлетони сюжетні і безсюжетні, сатиричні і гумористичні. Памфлет - жанр, що «все спалює». Памфлет як породження традиції нетерпимості. Релігійні і світські корені памфлету. Памфлет як виключно сатиричний жанр. Теми памфлету.

«Плакатна» стилістика памфлету. Памфлетист як проповідник. Видатні памфлетисти.

Тема 9. Фейлетон: тема, стиль, мова.

Вибір теми для фейлетону: соціальна значущість. «Безплідні» і «заборонені» теми. «Службова» функція сюжету, образів, тропів. Поняття «атракціону». Прийоми іносказання.

Тема 10. Рецензія - журналістський аналіз мистецького твору.

Рецензія як жанр. Види рецензії. Структурні елементи рецензії. Вимоги до рецензії: аргументованість, конструктивність, доброзичливість. Особливості рецензії-есе. Стиль і мова журналістської рецензії. Псевдорецензія: пасквіль і реклама. Позитивні й

негативні приклади рецензії в сучасних ЗМІ.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Розділ 1. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ													
Тема 1. Зародження публіцистики. Місце публіцистики у системі журналістських жанрів.		2	1	–	–			0,5	–	–	–		
Тема 2. Класифікація художньо-публіцистичних жанрів. Зв'язок публіцистичних жанрів із іншими журналістськими жанрами.		2	2	–	–			0,5	–	–	–		
Розділ 2. ЖУРНАЛІСТИКА У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ													
Тема 1. Нарис: походження, ознаки, типологія.		2	0,5	–	–			0,5	–	–	–		
Тема 2. Модель створення нарису		2	0,5	–	–			0,5	0,5	–	–		
Тема 3. Жанр есе в художній публіцистиці		2	0,5	–	–			2	–	–	–		
Тема 4. Технології написання есе: правила та застереження		2	0,5	–	–			1	–	–	–		
Тема 5. Сатира і гумор в художній публіцистиці		2	1	–	–			0,5	–	–	–		

Тема 6. Жанри художньої публіцистики: фейлетон і памфлет		2	1	–	–			0,5	0,5	–	–	
Тема 7. Фейлетон: тема, стиль, мова		4	1	–	–			1	0,5	–	–	
Тема 8. Рецензія: журналістський аналіз мистецького твору		2	2	–	–			1	0,5	–	–	
Разом	120	22	10	–	–	88	120	8	2	–	–	56

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні функції мови у публіцистичному стилі.	2
2.	Конфлікт як елемент змісту журналістського твору. Типи конфліктів у публіцистиці.	2
3.	Карикатура в ЗМІ: визначення, історія розвитку, вимоги, функції.	2
4.	Авторське «я» у публіцистиці	2
5.	Природа і специфіка образу в публіцистичному тексті.	2
Разом		10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин
1	Створення журналістських матеріалів передбачає перебування студента на події з подальшим відображенням її відповідно до критеріїв художньо-публіцистичних жанрів	88/140

6. Індивідуальні завдання

Написати українською мовою матеріал на суспільно важливу тему в жанрі художньої публіцистики. Обсяг – 2-5 тис. знаків. Проаналізувати його за такими критеріями: за функціями, за джерелами й методами збору суспільно-значущої інформації, за композицією, за жанром, на предмет наявності інтертекстуальних елементів. Можливі попередні консультації з викладачем. Робота оцінюється в 10 балів.

Критерії оцінювання:

- відповідність матеріалу жанру;
- відповідність заголовка змісту матеріалу;
- грамотність (відсутність стилістичних, граматичних помилок і одруківок).

7. Методи контролю

Опитування, захист студентами індивідуальних навчально-дослідних завдань, творчих робіт, оцінювання підготовлених ними доповідей та рівня активності студентів під час занять. Підсумковий контроль у формі письмового іспиту.

Контрольна робота (10 балів)

1. Конфлікт у публіцистиці. Типи конфліктів (3 бали).
2. Есе як жанр (3 бали).
3. Написати замальовку на довільну тему (4 бали).

Завдання 1

Написати портретний нарис про Симуна Вейль. Обсяг – 4 сторінки. Робота оцінюється у 15 балів.

Завдання 2

Написати подорожній нарис. Обсяг – 3 сторінки. Робота оцінюється в 15 балів.

Завдання 3

Написати сатиричний текст на актуальну тему. Обсяг – 4 сторінки. Робота оцінюється в 15 балів.

Завдання 4

Написати есе на тему: «Життя в містах». Обсяг – 2 сторінки. Робота оцінюється в 5 балів.

Критерії оцінювання: грамотність, відповідність жанру та завданню, логіка викладу, креативність, розкриття теми, самостійність.

15 балів студент отримує, якщо повно, розгорнуто, логічно, послідовно розкриває усі аспекти роботи, текст написаний самостійно, відповідним чином проілюстрований і прокоментований. 10 балів студент отримує, якщо робота в цілому виконана повно, майже всі аспекти прокоментовані й проілюстровані, робота виконана самостійно. 7 балів студент отримує, якщо в роботі розкрито найменше половину заявлених аспектів, вони достатньо прокоментовані, робота виконана самостійно. 5 балів студент отримує, якщо робота виконана поверхово, більшість аспектів не розкрито або розкрито неповно, робота не містить послідовних коментарів і належних ілюстрацій, робота виконана самостійно. 0 балів студент отримує, якщо робота містить поверхневий, частковий аналіз заявлених аспектів без відповідного коментаря й ілюстрацій, робота має несамостійний характер.

Запитання до іспиту

1. Зародження публіцистики. Місце публіцистики в системі журналістських жанрів.
2. Визначення поняття «публіцистика».
3. Публіцистика і література: спільне й відмінне. Жанрове взаємозбагачення.
4. Публіцист: поєднання професій (письменника, дослідника, історика, політика, культуролога, соціолога).
5. Функції художньо-публіцистичних жанрів.
6. Предмет публіцистичних текстів.
7. Пошук теми для публіцистичного твору.
8. Етапи створення публіцистичного твору.
9. Зміст і форма, елементи структури публіцистичного твору.
10. Факт у публіцистиці.
11. Деталь у художньо-публіцистичному творі.
12. Конфлікт у художньо-публіцистичних жанрах.
13. Природа і специфіка образу в публіцистичному тексті.
14. Авторське «я» в публіцистиці.
15. Засоби вираження авторської позиції в художній публіцистиці.
16. Домисел і вимисел в публіцистичному тексті.

17. Правда як найвищий етичний ідеал публіциста.
18. Свобода слова і відповідальність публіциста.
19. Основні принципи і норми професійної етики публіциста.
20. Публіцистика і формування громадської думки.
21. Мотивація творчості публіциста.
22. Пізнавальна цінність художньо-публіцистичного твору.
23. Логічне і психологічне в художній публіцистиці.
24. Зображально-виражальні засоби художньої публіцистики.
25. Нарис: загальна характеристика.
26. Вибір героя для портретного нарису.
27. "Холодне" і "тепле" написання портрету.
28. Робота над портретним малюнком. Чотири типи персонажів («наші знайомі», «андердог», «загублені душі», «ідоли»).
29. Замальовка.
30. Есе.
31. Фейлетон.
32. Памфлет.
33. Пародія як сатиричний жанр.
34. Загальна характеристика сатирично-гумористичних жанрів.
35. Засоби комізму в сатирично-гумористичних жанрах.
36. Прийоми типізації в сатиричних творах (гротеск і гіпербола).
37. Карикатура у ЗМІ: визначення, історія розвитку, вимоги, функції.
38. Рецензія як синтетичний жанр. Структурні елементи рецензії.
39. Ознаки якісної рецензії: аргументованість, конструктивність, доброзичливість.
40. Художній репортаж: загальна характеристика.
41. Розвиток художнього репортажу в Україні.
42. Художньо-публіцистичні тексти у сучасних ЗМІ: огляд видань.
43. Відомі публіцисти сьогодення (перелічити 5 публіцистів, докладно розказати про одного).
44. Відомі публіцисти минулого (перелічити 5 публіцистів, докладно розказати про одного).

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							іспит	сума
Індивідуальне завдання	Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3	Завдання 4	Контроль на робота, передбачена навчальним планом	Разом		
10	15	15	15	5	10	70	30	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	

70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінки знань студента на іспиті

- **«відмінно» (90-100)** – студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал, знає зміст розділів, логічно організовує інформацію, грамотно викладає свої думки; володіє практичними знаннями, вміє робити глибокі аналітичні висновки;
- **«добре» (70-89)** – студент засвоїв теоретичний матеріал, знає зміст розділів, не досить повно аргументує свої судження, допускає порушення логічності й послідовності викладу матеріалу, неточно вживає терміни;
- **«задовільно» (50-69)** – студент поверхово засвоїв теоретичні знання, орієнтується в змісті розділів, не переконливо аргументує свої судження, частково оперує ключовими поняттями, мова відповіді містить багато помилок;
- **«незадовільно» (1-49)** – студент не знає навчальний матеріал розділів, не дотримується логічності викладу думок, неправильно дає відповіді на поставлені питання, робить неточні висновки, не володіє практичними знаннями, мова відповіді містить багато помилок.

9. Рекомендована література

1. Владимиров В. Основы журналистики в понятиях и комментариях: Учебное пособие. – Луганск: Издательство ВУГУ, 1998. – 144 с.
2. Ворошилов В. Журналистика: Учебник. – СПб: Издательство Михайлова В. А., 2001. – 304 с.
3. Григораш Д. Журналистика у термінах і виразах. – Львів: Вища школа, 1974. – 296 с.
4. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
5. Калмыков А., Коханова Л. Интернет-журналистика. – М.: Юнити-Диана, 2005. – 383 с.
6. Карпенко В. Журналистика: Основи професійної комунікації: Навчальний посібник для вузів. – К.: Нора-прінт, 2002. – 348 с.
7. Корконосенко С. Основы журналистики: Учебник для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 286 с.
8. Лизанчук В., Кузнецова О. Методи збирання і фіксації інформації у журналістиці: Навчальний посібник. – К.: МНК ВО при Мінвузі УРСР, 1991.
9. Маклюэн М. Галактика Гутенберга. – К.: Ника-центр, 2003. – 200 с.
10. Михайлин І. Основы журналистики: Підручник. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.
11. Потятинник Б. Медіа: Ключі до розуміння. – Львів: ПАІС, 2004. – 312 с.
12. Прохоров В. Введение в теорию журналистики: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2001. – 322 с.
13. Смелкова З., Ассуирова Л., Савова М., Сальникова О. Риторические основы журналистики. Работа над жанрами газеты: Учебное пособие. – М.: Флинта, Наука, 2003. – 320 с.

Допоміжна література

1. Аврамов Д. Профессиональная этика журналиста: парадоксы развития, поиски, перспективы. – М.: Мысль, 1991. – 271 с.
2. Алексеева М., Барышева О., Гиляровский Р. Электронная книга: Взгляд в будущее. – М., 2000. – 44 с.
3. Аналитические жанры газеты: Хрестоматия / Сост. В. Пельт, М. Тузова. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 236 с.

4. Барт Р. От "текстового анализа" к "наслаждению от текста" // <http://culture.niv.ru/doc/culture/ilyin/index.htm>
5. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. – М.: Художественная литература, 1979. – 412 с.
6. Бебик В., Сидоренко О. Засоби масової інформації покоммуністичної України. – К.: Б.в., 1996. – 124 с.
7. Белл Д. Социальные рамки информационного общества // Новая технократическая волна на Западе. – М., 1986. – С. 330–343.
8. Белякова Л. Мир газетного образа. – Минск: Изд-во Белар. у-та, 2003. – 175 с.
9. Беневоленская Т. Композиция газетного очерка: Пособие по спецкурсу. – М.: Изд-во Московского университета, 1975. – 88 с.
10. Беспалова А., Корнилов Е., Корочинский А. и др. История мировой журналистики. – Ростов-на-Дону: Старые русские, 2000. – 426 с.
11. Богомолова Н. Социальная психология печати, радио и телевидения. – М.: МГУ, 1991. – 127 с.
12. Брайант Д. Основы воздействия СМИ. – М., СПб., К.: Вильямс, 2004. – 425 с.
13. Бурдые П. О телевидении и журналистике. – М.: Фонд научных исследований "Прагматика культуры", 2002. – 160 с.
14. Бурмака В. На зламі часу: Ідейна боротьба з питань утворення української культури й державності (90-і рр. ХХ ст.): Збірник полемічних статей. – Х.: Майдан, 1998. – 75 с.
15. Буряк В.Д. Поетика інформаційно – художньої свідомості [Еволюція форм і методів вираження інформації (факту) в контексті інтелектуалізації творчої свідомості]: Монографія. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2001. – 392 с.
16. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник. – К.: Академія української преси, Цент вільної преси, 2004. – 262 с.
17. Виленский М.Э. Как написать фейлетон. – М.: Мысль, 1982. – 208 с.
18. Владимиров В. Журналистика, особа, суспільство: проблема розуміння. – К.: КНУ ім. Т.Шевченка, 2003. – 220 с.
19. Вовканич С. Інформація. Інтелект. Нація. – Львів: Євросвіт, 1999. – 196 с.
20. Ворошилов В. История журналистики России: Конспект лекций. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 63 с.
21. Габор Н. Проблеми медіаграмотності у контексті інформаційного середовища держави // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. – 2002. – Вип. 22. – С. 66-69.
22. Гоян О. Основы радиожурналистики і радіоменеджменту: Підручник. – К.: Веселка, 2004. – 245 с.
23. Грабельников А. Массовая информация в России: от первой газеты до информационного общества. – М.: Изд-во РУДН, 2001. – 330 с.
24. Грабельников А. Работа журналиста в прессе: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2004. – 273 с.
25. Гриценко О. Суспільство, держава, інформація. – К.: Київський ун-т, 2001. – 165 с.
26. Гриценко О., Кривошея Г., Шкляр В. Основы теорії журналістської діяльності. – К.: Інститут лінгвістики і права, 2000. – 340 с.
27. Гуревич С. Газета: вчера, сегодня, завтра: Учебное пособие для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 2004. – 288 с.
28. Дмитровський З. Телевізійна інформація: теорія і практика: Навчальний посібник. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2002. – 128 с.
29. Еверет Д. Учебный посібник репортера. – К.: Index Промедіа, 1999. – 23 с.
30. Жданов І., Якименко Ю. Сутінки свободи слова (свобода слова і політична цензура в Україні в експертних оцінках українських журналістів) // www.zn.kiev.ua

31. Животко А. Історія української преси / Упор. та прим. М. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
32. Журналіст в пошуках інформації: Сборник матеріалів для працівників СМІ і майбутніх журналістів / Отв. ред. А. Симонов. – М.: Галерея, 2000. – 111 с.
33. Засорина Т., Федорова А. Професія – журналіст. – Ростов-на-Дону: Фенікс, 2000. – 318 с.
34. Засурский Я. Роль средств массовой информации в обществе // Вестник Московского университета. Серия 10: Журналистика. – 1995. – № 2. – С. 3–6.
35. Засурский Я.Н. Информационное общество, Интернет и новые средства массовой информации // Информационное общество. – 2001. – № 2. – С. 24–27.
36. Зернецька О. Нові засоби масової комунікації (соціокультурний аспект). – К.: Наукова думка, 1993. – 131 с.
37. Иноземцев В. Расколота цивилизация. – М.: Академия-Наука, 1999. – 724 с.
38. Иноземцев В. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы. – М.: Логос, 2000. – 304 с.
39. Информационные жанры газетной публицистики: Хрестоматия / Сост. В. Пельт, М. Тузова. – М.: Изд-во МГУ, 1986. – 259 с.
40. История мировой журналистики: Учебное пособие / Беспалова А. и др. – М.: Март, 2004. – 427 с.
41. История печати: Антология. – М.: Аспект-Пресс, 2001. – 419 с.
42. Иванов В. Соціологія масової комунікації. – К.: Центр вільної інформації, 1999. – 211 с.
43. Иванов В. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2000. – 210 с.
44. Капелюшний А. Практичний посібник-довідник журналіста: Редагування в ЗМІ: Аналіз і перевірка фактичного матеріалу. – Львів: ПАІС, 2004. – 575 с.
45. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 400 с.
46. Кашелев Ю. Массовая информация и международные отношения. – М.: Международные отношения, 1981. – 256 с.
47. Ким М. Технология создания журналистского произведения. – СПб: Изд-во В. А. Михайлова, 2001. – 319 с.
48. Ким М. Жанры современной журналистики. – СПб: Изд-во В. А. Михайлова, 2004. – 335 с.
49. Клепиков О., Кучерявий І. Основи творчості особи. – К.: Вища школа, 1996. – 287 с.
50. Копиленко О. Влада інформації. – К.: Україна, 1991. – 106 с.
51. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. – К.: Артвертеп, 2005. – 368 с.
52. Кораблева Н. Интертекстуальность литературного произведения. – Донецк, 1999. – 189 с.
53. Корню Д. Етика засобів масової інформації / Пер. з франц. С. Гринцевич. – К.: КІС, 2004. – 130 с.
54. Коханова Л. Экологическая журналистика, PRи реклама. – М.: ЮНИТИ, 2007. – 383 с.
55. Крупський І. Українська газета як художньо-поліграфічний феномен: історія, сучасний стан, перспективи розвитку. – Львів, ЛДУ, 1993. – 103 с.
56. Кузнецова О. Аналітичні методи в журналістиці. – Львів: Вид-во ЛНУ, 2002. – 117 с.
57. Кузнецова О. Журналістська етика та етикет: Основи теорії, методик, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. – Л.: Світ, 1998. – 412 с.

58. Кузнецова О. Засоби і форми сатири та гумору в українській пресі. – Львів: Вид-во ЛНУ, 2003. – 250 с.
59. Лазутина Г. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 2004. – 240 с.
60. Лизанчук В. Радіожурналістика: засади формування: Підручник для вузів. – Львов: ПАІС, 2000. – 366 с.
61. Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як, Ю. Ковалів. – К.: Академія, 1997. – 752с.
62. Лось Й. Бачити великі істини (Публіцистика і тенденції розвитку світу) // Вісник Львівського університету. Серія *Журналістика*. – Вип. 21. – Львів: ЛНУ, 2001. – С. 26–40.
63. Лубкович І. Соціологічні методи збору інформації // Лубкович І. Соціологія і журналістика: Навчальний посібник. – Львів: Видав. Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.– С. 37–80.
64. Лукина М. Технология интервью: Учебное пособие для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 2005. – 192 с.
65. Макеєв С., Стукало С. Громадська думка та настрої населення України // Україна 2002: підсумки року. Політичний календар. Інформаційно-аналітичний огляд. – К.: Інститут політики, 2002. – С. 28–32.
66. Маклюэн М. Понимание медиа: Внешнее расширение человека / Пер с англ. В. Николаева. – М.: Канон-пресс, 2003. – 316 с.
67. Манаєв О. Теоретичні витoki тоталітарної моделі масової комунікації // Філософська і соціологічна думка. – 1991. – № 5. – С. 15–20.
68. Масова комунікація: Підручник / А. Москаленко, Л. Губерський, В. Іванов, В. Вергун. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
69. Массовая информация и коммуникация в современном мире: Реферативный сборник. Ч.2. – М.: ИНИОН, 1991. – 215 с.
70. Массовая информация и общественное мнение молодежи. – К.: Наукова думка, 1990. – 283 с.
71. Матусевич Г. Громадська думка: критерії ідентифікації // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – № 2. – С. 5–19.
72. Мацько Л., Сидоренко О., Мацько О. Стилїстика української мови: Підручник. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
73. Мащенко І.Г. Глобальне телебачення. – К.: Либідь, 1992. – 227 с.
74. Медіаатака: Матеріали міжнародної конференції "Медіаосвіта як частина громадянської освіти". – Львів: Нова журналістика, 2002. – 56 с.
75. Мелешенко О. Комп'ютерні і телекомунікаційні технології як гарант інтеграції журналістики України в світовий інформаційний простір. – К.: Київський університет імені Т.Шевченка, 1998. – 200 с.
76. Мельник Г. Общение в журналистике: секреты мастерства. – СПб., М., Х., Минск: Питер, 2005. – 216 с.
77. Мельник Г. Основы творческой деятельности журналиста. Ч. 1: Краткий курс лекций. Ч. 2: Хрестоматія: Учебное пособие для 1-го курса факультета журналистики. – СПб., М., Х., Минск: Питер, 2004. – 271 с.
78. Михайлин І. Історія української журналістики. Період становлення: від журналістики в Україні до української журналістики: Підручник для вищої школи. – Х.: Прапор, 2005. – 320 с.
79. Моисеев В. Журналистика и журналисты (о самой интересной профессии). – К.: Дакор, 2002. – 400 с.
80. Моль А. Социодинамика культуры. – М.: Наука, 1973. – 406 с.
81. Москаленко А. та ін. Основы масово-информационной деятельности: Підручник. – К.: Київський національний університет імені Т.Шевченка, 1999. – 627 с.

82. Москаленко А. Теорія журналістики: Навчальний посібник. – К.: Ексаб, 2002. – 334 с.
83. Мурікан Ж. Журналістське розслідування. – К.: ІМІ, 2003. – 200 с.
84. Національна спілка журналістів України: Практичний довідник / Ред., упоряд. Ю. Михайліченко. – К.: НСЖУ, 2004. – 80 с.
85. Олешко В.Ф. Журналистика как творчество: Учебное пособие для курсов "Основы журналистики" и "Основы творческой деятельности журналиста". – М.: Рип-холдинг, 2004. – 220 с.
86. Осовський В. Громадська думка: теоретичні та методологічні проблеми дослідження. – К.: СтилоС, 2001. – 168 с.
87. От книги до Інтернета. Журналистика и литература на рубеже нового тысячелетия. – М.: Изд-во МГУ, 2000. – 300 с.
88. Отт У. Вопрос + ответ = интервью. – М., 1991. – 381 с.
89. Павлюк І. Митець – Влада – Преса: історико-типологічний аналіз. – Луцьк: Надстир'я, 1997. – 112 с.
90. Парцей М. Авторський фактор у публіцистиці. – Львів, 1990. – 150 с.
91. Петрів Т. Інформаційні процеси в контексті глобалізації. – К.: Грамота, 2003. – 48 с.
92. Подолян М. Першооснови журналістської творчості: Конспект лекцій. – К.: ЦВП, 1997. – 24 с.
93. Политическая журналистика : учебник для бакалавриата и магистратуры / под ред. С. Г. Корконосенко. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 319 с. — Серия : Бакалавр и магистр. Академический курс.
94. Потятиник Б., Лозинський М. Патогенний текст. – Львів: Світ, 1996. – 296 с.
95. Потятинник Б. Екологія ноосфери. – Львів: Світ, 1997. – 144 с.
96. Почепцов Г. Теория и практика коммуникации. – М., 1998. – 352 с.
97. Право и этика в работе журналиста: Сборник документов / Свердловский союз журналистов. – Екатеринбург: Изд-во Свердловского союза журналистов, 1993. – 211 с.
98. Прилюк Д. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. – К.: Вища школа, 1983. – 280 с.
99. Приступенко Т. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України. – К.: Київський університет імені Т.Шевченка, 2000. – 250 с.
100. Публіцистика і тенденції розвитку світу: Зб. наук. статей. – Львів: Львів.ун-т, 1999. – 468 с.
101. Репкова Т. Новое время: Как создать профессиональную газету в демократическом обществе. – К.: Ваитэ, 2002. – 468 с.
102. Різун В. Літературне редагування. – К.: Либідь, 1996. – 240 с.
103. Різун В., Мамалига А., Феллер М. Нариси про текст: Теоретичні питання комунікації і тексту. – К.: Київ. ун-т, 1998. – 336 с.
104. Рэддик Р., Кинг Э. Журналистика в стиле онлайн. – М.: Вагриус, 1999. – 415 с.
105. Рэндалл Д. Универсальный журналист / Пер. с англ. А. Порьяза, под ред. В. Харитоновна. – Вел. Новг., СПб, 1999.
106. Свитич Л. Профессия: Журналист: Учебное пособие. – М.: Аспект-Пресс, 2003. – 255 с.
107. Святовець В.Ф. Словник образотворчих засобів. Тропи та стилістичні фігури (Методичні рекомендації до курсу з теорії літератури): Навчальний посібник / За ред. В. В.Різуна. – К., 2003. – 178 с.
108. Семенюк Э. Информационный подход к познанию действительности. – К.: Наукова думка, 1988. – 238 с.
109. Система средств массовой информации России / Под. Ред. Я. Н. Засурского. – М.: Аспект-Пресс, 2001. – 259 с.

110. Скотт Э. Компьютерные технологии в журналистике. – М.: Вагриус, 1999. – 192 с.
111. Стейнар К. Исследовательское интервью. – М.: Смысл, 2003. – 302 с.
112. Стюфляева М. Публицистический анализ // Журналист. – 1998. – №1. – С. 62–64.
113. Сурмін Ю. Теорія громадської думки: Курс лекцій. – К.: МАУП, 1999. – 72 с.
114. Таловов В. Труд журналиста: Методика и техника журналистского наблюдения. – Л., 1992. – 190 с.
115. Тертычный А. Жанры периодической печати: Учебное пособие для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 2000. – 312 с.
116. Тертычный А. Расследовательская журналистика. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 220 с.
117. Тоффлер Э. Третья волна – М.: Изд-во АСТ, 2002. – 776 с.
118. Україна: інформація і свобода слова. Збірник законодавчих актів / Упор. А. Задворний. – К.: Молодь, 1997. – 831 с.
119. Українська журналістика: формування сучасного обличчя. – Львів: Світ, 1993. – 110 с.
120. Українське законодавство: Засоби масової інформації. – К.: IREX Промедіа Україна, 2000. – 256 с.
121. Урсул А. Природа информации: Философский очерк. – М.: Политиздат, 1968. – 288 с.
122. Федоров А. Медиаобразование: теория и методика. – Ростов-на-Дону: ЦВВР, 2001. – 708 с.
123. Фенг И. Теленовости: секреты журналистского мастерства. – М.: МГУ, 1993. – 176 с.
124. Феннето Э. Интервью и опросник: формы, процедуры, результаты. – Спб., М., Х., Минск: Питер, 2004. – 159 с.
125. Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики / Пер. со шведс. В. Менжун. – Kalmar : Fojo, 2003. – 155 с.
126. Фінклер Ю. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. – Львів: Аз-Арт, 2003. – 212 с.
127. Хилько Н. Роль аудиовизуальной культуры в творческом самоосуществлении личности. – Омск: Изд-во Сибирского филиала Российского ин-та культурологии, 2001. – 446 с.
128. Цвик В. Телевизионная журналистика: история, теория, практика: Учебное пособие. – М.: Аспект-Пресс, 2004. – 382 с.
129. Цісак В. Трансформація преси в Україні та Польщі в контексті суспільних змін (1989-1999). – К.: Центр вільної преси, 2000. – 218 с.
130. Чернов А. Основные историко-теоретические этапы развития концепций глобального информационного общества // Информация. Дипломатия. Психология. – Москва: Известия, 2002. – С. 31–50.
131. Чічановський А. Новина в журналістиці. – К.: Грамота, 2003. – 48 с.
132. Чотири теорії преси і українська журналістика. – Львів: Вид-во ЛДУ, 1993. – 16 с.
133. Шаповал Ю. Телевізійна публіцистика: Методологія, методи, майстерність. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 233 с.
134. Шкляр В. Журналістська майстерність: поетика журналістського твору: Конспект лекцій. – К., 1999. – 180 с.
135. Шкондин М. Система средств массовой информации как фактор общественного диалога. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 120 с.

136. Шлемкевич М. Новочасна потуга (Ідеї до філософії публіцистики) // Шлемкевич М. Верхи життя і творчості: Промови-доповіді. – Нью-Йорк, Торонто. – 1958. – Т. 5. – 180 с.
137. Шостак М. Репортер: професіоналізм і етика. – М.: РИП-холдинг, 2002. – 164 с.
138. Шум Ю. Журналістське розслідування: методическі рекомендації. – М.: Барс, 2000. – 117 с.
139. Эко У. От Интернета к Гутенбергу // Новое литературное обозрение. – 1998. – № 32. – С. 5–14.
140. Эффективность журналисткой строки / В. Моисеев и др. – К.: Вища школа, 1987. – 179 с.
141. Яковец Ю. Формирование постиндустриальной парадигмы: истоки и перспективы // Вопросы философии. – 1997. – № 1. – С. 14–18.
142. Яковец А. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Підручник. – К., 2007. – 272 с.